

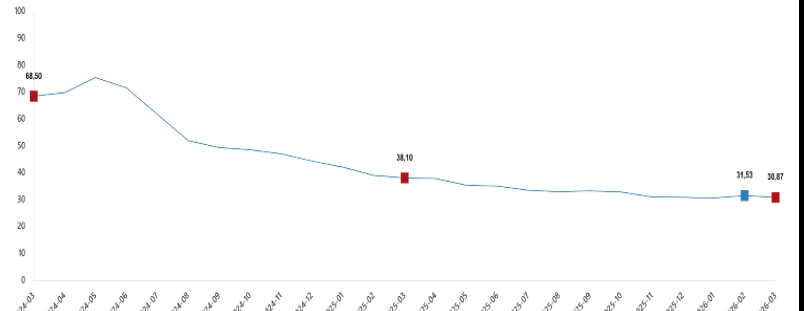

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Yıllık %30,87 Arttı, Aylık %1,94 Arttı.

TÜFE'deki (2025=100) değişim 2026 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %1,94 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %10,04 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %30,87 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %32,82 artış olarak gerçekleşti. En yüksek ağırlığa sahip üç ana harcama grubunun yıllık değişimleri; gıda ve alkolsüz içeceklerde %32,36 artış, ulaşımda %34,35 artış ve konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda %42,06 artış olarak gerçekleşti.

[\(Link\)](#)

TÜFE yıllık değişim oranları (%), Mart 2026

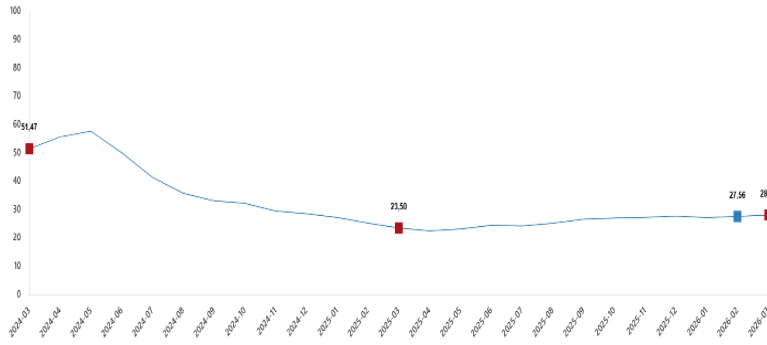

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Yıllık %28,08 Arttı, Aylık %2,30 Arttı.

Yİ-ÜFE (2003=100) 2026 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %2,30 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,58 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %28,08 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %25,98 artış gösterdi. Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %32,28 artış, imalatta %29,43 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %14,32 artış ve su temininde %38,25 artış olarak gerçekleşti.

[\(Link\)](#)

Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Mart 2026

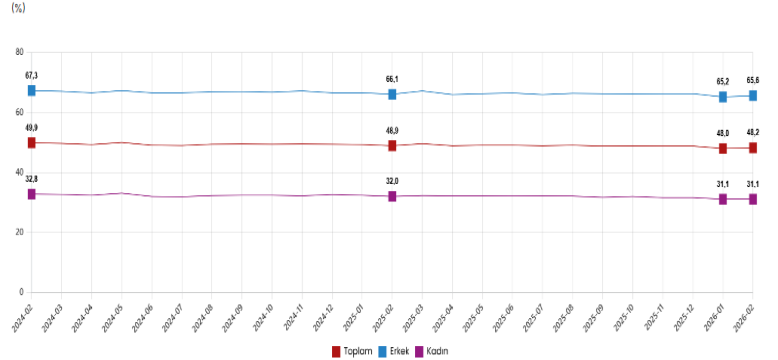

Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranı %8,5 Seviyesinde Gerçekleşti.

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2026 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 133 bin kişi artarak 2 milyon 981 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puan artarak %8,5 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %6,9 iken kadınlarda %11,6 olarak tahmin edildi. İstihdam edilenlerden referans döneminde işbaşımda olanların, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış haftalık ortalama fiili çalışma süresi 2026 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre aynı seviyede kalarak 42,5 saat olarak gerçekleşti.

[\(Link\)](#)

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı, Şubat 2024 - Şubat 2026

HAFTANIN YORUMU

Prof. Dr. Can Kakışım
c.kakisim@iku.edu.tr

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

İKTİSADİ VE
İDARİ BİLİMLER
FAKÜLTESİ

Değerli Kültür Üniversiteler,

Uluslararası politikada maalesef tansiyon düşmüyor. İran'a yönelik ABD-İsrail saldırısı ve Hürmüz Boğazı'yla ilgili gelişmeler, süreci en azından ekonomik açıdan şimdiden küresel bir krize dönüştürmüş durumda. Enerji fiyatlarındaki artış tüm sektörleri olumsuz etkilerken, çatışmayla doğrudan ilgisi olmayan ülkeler bile bu durumdan zarar görüyor. Süreç uzadıkça ortaya çıkacak maliyet de giderek büyüyecektir. Üstelik bu tablo yalnızca ekonomik boyutta kalmayıp birçok ülkeyi içine alabilecek ciddi bir siyasi, hatta askerî krize dönüşme potansiyeli taşımaktadır.

Türkiye'nin bu süreçte öncelikle İsrail'in bölgedeki yayılmacı politikalarına karşı net bir tavır alması gerekmektedir. Bununla birlikte, İran'ın da bölge ülkeleri açısından bir güvenlik tehdidi oluşturabileceği gerçeği göz ardı edilmemelidir. Dolayısıyla Türkiye, bir yandan İsrail'in yıkıcı yaklaşımına karşı dururken, diğer yandan İran'ı bölgesel güvenlik risklerini azaltması konusunda uymalıdır. Ayrıca İran'ın demokratikleşmesi ve halkın beklentilerine yanıt verecek bir dönüşüm sürecine girmesi yönünde çağrılar yapılması da önemlidir.

Öğrencilerimize düşen ise bu süreci dikkatle izlemek ve ülkemiz adına gereken dersleri çıkarmaktır.

Haftanın Veri Takvimi

Gün	Saat	Veri
30.03.2026	10:00	Türkiye Ekonomik Güven Endeksi (Mart)
31.03.2026	10:00	İşsizlik Oranı (Aylık)(Şubat)
02.04.2026	11:00	Ticaret Bakanlığı Ticaret Dengesi (Mart)
03.04.2026	10:00	TÜFE (Yıllık)(Aylık)(Mart)
03.04.2026	10:00	ÜFE (Yıllık)(Aylık)(Mart)

Pariteler	Bir Önceki Hafta Kapanış	Bu Hafta Kapanış	Değişim
USD/TRY	44,43	44,5874	0,35% ▲
EUR/TRY	51,1389	51,3513	0,42% ▲
EUR/USD	1,151	1,1517	0,06% ▲
GBP/TRY	58,912	58,8264	0,15% ▼
GBD/USD	1,326	1,3194	0,50% ▼

Endeksler	Bir Önceki Hafta Kapanış	Bu Hafta Kapanış	Değişim
BİST100	12.698,19	12.936,35	1,88% ▲
DAX	22.300,75	23.168,08	3,89% ▲
Dow Jones	45.166,64	46.504,67	2,96% ▲
US 500	6.352,00	6.561,90	3,30% ▲
Nikkei 225	53.373,07	53.123,49	0,47% ▼

Emtia	Bir Önceki Hafta Kapanış	Bu Hafta Kapanış	Değişim
Altın	4.508,60	4.702,70	4,31% ▲
Gümüş	69,561	73,17	5,19% ▲
Bakır	5,4945	5,6815	3,40% ▲
Brent Petrol	105,32	109,03	3,52% ▲
Ham Petrol	99,64	112,06	12,46% ▲

İletişim: serif.yuksel@iku.edu.tr

Not1: Hata ve düzeltme için iletişime geçebilirsiniz.

Not2: Adı geçen herkesten izin alınmıştır.

Not3: Yayınlanmasını istediğiniz bilgileri paylaşabilirsiniz.

30 Mart 2026 - 5 Nisan 2026

İİBF Mart Ayı Ajandası

20 Nisan 2026 Pazartesi	Bahar YY Dersten Çekilme Başlangıç
24 Nisan-9 Mayıs 2026	25-26 Bahar YY Sınav Prog. UNITIME giriş Başlangıç- Bitiş
24 Nisan 2026 Cuma	Bahar YY Dersten Çekilme Bitiş
27 Nisan 2026 Pazartesi	Bahar YY Dersten Çekilme Danışman Onayı Son Gün

Ekonomi bölümü Öğr. Üyesi ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürümüz Prof. Dr. Sinan Alçın, EkoTürk 'de Paranın İzinde programının konuğu oldu. "Petro-Dolar Hegemonyası "Borç Tsunamisi"ne mi Evriliyor?" hakkında değerlendirmelerde bulundu. Yayını izlemek için

[Linke](#) tıklayabilirsiniz.

Ekonomi Bölümü tarafından Küçükçekmece Yerleşkesi Konferans Salonu'nda düzenlenen ve Moderatörlüğünü Dr. Öğr. Üyesi N. Merve Hamzaoğlu'nun üstlendiği "Girişimcilik Ekonomisi: Niş Sektörler" başlıklı etkinlikte, Maritera Kurucusu Ceylan Y., öğrencilerimizle deneyimlerini paylaştı.

İİBF olarak "Women in Economics Panel Discussion" etkinliğine, İstanbul'daki İngiltere Başkonsolosluğu'nda katılım sağladık. Fakültemizi temsilen, Ekonomi Bölümümüz'den

Dr. Öğr. Üyesi Nazlı Şahanoğulları ve Dr. Öğr. Üyesi Merve Hamzaoğlu; Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümümüz'den Arş. Gör. Çağıl Kaya Çamalan etkinlikte yer aldı. Dekanlığımıza yapılan davet için, İngiltere Büyükelçiliği'ne teşekkür ederiz.

Ekonomi bölümü Öğr. Üyesi Dr. Aras Yolusever'in, "The Red Queen in the Dashboard: Co-Evolutionary Dynamics of Algorithmic Control and Worker Resistance"

başlıklı makalesi WoS-ESCI indeksli Journal of Research in Economics, Politics & Finance dergisinde yayımlandı. Makalede, gıg ekonomisinde platformlar ile işçiler arasındaki ilişki statik bir denge problemi yerine eş-evrimsel bir süreç olarak evrimsel Oyun Teorisi çerçevesinde ele alınmıştır.

Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Ayşegül Ketenci, "Soğuk Savaş Sonrası Türkiye – Rusya İlişkilerinin Güvenlik ve Ekonomik Boyutu"

başlıklı makalesini Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi'de yayınladı. Makale, Soğuk Savaş sonrası Türkiye-Rusya ilişkilerini güvenlik ve ekonomi ekseninde ele almaktadır. Çalışma iki aktör arasında Soğuk Savaş sonrasında ortaya çıkan çatışan çıkar alanlarının neler olduğu ve buna karşın ilişkilerde sürekliliği mümkün kılan unsurların nasıl şekillendiği sorularına cevap arayarak bir değerlendirme yapmaktadır.

30 Mart 2026 - 5 Nisan 2026

İstanbul Kültür Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü ve DİŞYÖNDER (Dış Ticarete Yön Verenler Derneği) ortaklığında düzenlenen 1. Dış Ticaret Zirvesinin açılışında gerçekleştirilen konuşmalar ve panellerin transkripsiyonundan oluşan kitap, Prof. Dr. Nebile

Korucu Gümüšoğlu, Dr. Şerif Yüksel ve Arş. Gör. Nurten Çalışkan Çetin'in editörlüğünde yayınlandı. Kitaba ulaşmak için [Linke](#) tıklayabilirsiniz.

Ekonomi bölümü Öğr. Üyesi ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürümüz Prof. Dr. Sinan Alçın, CNBC-e kanalında Makro Gündem programına konuk oldu. "Mart ayı enflasyonunu" değerlendirdi. Yayını izlemek için [Linke](#) tıklayabilirsiniz.

Üniversite-Sektör işbirliği çerçevesinde Prof. Dr. Çiğdem Kaya Yaşar hocamız yürütücülüğünde markalı dersimiz kapsamında sürdürülen RSM Turkey Denetim Uygulamaları ve Yöntemleri dersimizde bu hafta konuğumuz Audit bölüm direktörü Sayın Erol Nergiz oldu. Konuğumuza katkıları için teşekkür ederiz.

Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Ayşegül Ketenci, "Russia's Shifting Black Sea Policies: Regional and International

Implications" başlıklı makalesini İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisinde yayınladı. Makale, Karadeniz bölgesini Bölgesel Güvenlik Kompleksi Teorisi çerçevesinde incelemekte ve aktörler arasındaki güvenlik dinamiklerinin ilişkisel ve çok katmanlı doğasına odaklanmaktadır.

Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Kulübü (ENSO) olarak yıllardır her sene düzenlediğimiz Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Zirvesi 11-12 Nisan 2025 tarihlerinde gerçekleşecektir. Dünyanın ve Türkiye'nin önde gelen şirketlerinden Türk

Telekom, LCWaikiki, Ford Otosan gibi markaların katılımıyla; şirket sunumları, networking breakler ve stantlar eşliğinde gerçekleşecek etkinliğe tüm öğrencilerimizi davet ediyoruz.

Üniversitemiz tarafından yöneticiler ve akademik personelimiz için "Üniversiteler İçin Yapay Zeka Stratejisi: Nerede Duruyoruz?"

etkinlik düzenlendi. Etkinlikte Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Akhan Akbulut konuşma gerçekleştirdi.

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

İKTİSADİ VE
İDARİ BİLİMLER
FAKÜLTESİ

Bizden Haberler

30 Mart 2026 - 5 Nisan 2026

İşletme bölümü Öğr. Üyesi Dr. Taha Yusuf Çakarel 11. Aile İşletmeleri Kongresine iki bildirisi ile katıldı. İlk bildirisi Dr. Damla Karaköy ile birlikte hazırladıkları “Aile İşletmelerinin Z Kuşağını

Çekme ve Elde Tutma Stratejileri Üzerine Nitel Bir Araştırma” ve ikincisi ise Dr. Ezgi Çolak, Dr. Gözdem Ayhan ve Prof. Dr. Deniz Elber Börü ile birlikte hazırladıkları “İşveren Markası Stratejileri ve Çalışan Algısı: Şubeleşen ve Zincir Aile Hastaneleri Üzerine Nitel Bir Karşılaştırma” başlıklı çalışmalarıdır.

İşletme bölümü Öğr. Üyesi Dr. Andaç Toksoy 11. Aile İşletmeleri Kongresine Ela Nur Daya Yücesan ile birlikte hazırladıkları “Çalışan Deneyimi Bağlamında İşe Bağlılık

ve İşten Ayrılma Niyetinin Rolü: Nitel Bir İnceleme” başlıklı çalışmaları ile katıldılar.

İşletme bölümü Öğr. Üyesi Doç. Dr. Murat Taha Bilişik 11. Aile İşletmeleri kongresine Dr. öğrencisi Sonia Beikzadeh ile birlikte hazırladıkları “Türkiye’de Aile

İşletmelerinin Sürdürülebilirlik Raporlama Uygulamaları: TSRS ve GRI Açıklamalarının Karşılaştırmalı Bir Değerlendirmesi” başlıklı çalışmaları ile katıldılar.

İşletme bölümü Öğr. Üyesi Dr. Mustafa Bekmezci, Arş. Gör. Sinan Kulaksız ve Uluslararası Ticaret ve Finansman bölümü Arş. Gör. Nesrin Özbay 11. Aile işletmeleri kongresine “Aile Şirketlerinde Yeşil Dönüşüm Söylemi: Sürdürülebilirlik ve Faaliyet Raporları Üzerinden Bir Değerlendirme” başlıklı ortak çalışmaları ile katıldılar.

Uluslararası Ticaret ve Finansman bölümü Öğr. Üyesi Prof. Dr. Çiğdem Kaya Yaşar 11. Aile İşletmeleri Kongresi’nde “Kültür, Cinsiyet ve Aile Dinamikleri” temalı oturumun Başkanı olarak görev aldı.

Uluslararası Ticaret ve Finansman bölümü Öğr. Üyesi Meri Taksi Deveciyan 11. Aile İşletmeleri Kongresine Serkan Yıldırım ile birlikte hazırladıkları “Aile İşletmelerinin

Gelecek Kodları: BIST 50 Firmalarında Dijital Yatırımların Büyüme ve Verimlilik Üzerindeki Etkisinin Çeyreklik Verilerle Analizi (2021-2025)” başlıklı çalışmaları ile katıldılar.

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

İKTİSADİ VE
İDARİ BİLİMLER
FAKÜLTESİ

Bizden Haberler

30 Mart 2026 - 5 Nisan 2026

Uluslararası Ticaret ve Finansman bölümü DSÜ Öğr. Gör. Dr. Mehmet Kayserili'nin dersine Mehmet Ergene konuk oldu.

Ekonomi bölümü Öğr. Üyesi Aras Yolusever'in "Yapay Zeka Çağında Kazanan Kim Olacak?" başlıklı yazısı HBT'nin 515. sayısında yayınlandı.

"Dünya'da ve Otomotiv Sektöründe Tedarik Zinciri Yönetimi" konulu keyifli bir sohbet gerçekleştirildi.

Ekonomi bölümü Öğr. Üyesi ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürümüz Prof. Dr. Sinan Alçın 11. Aile İşletmeleri Kongresinin açılış günündeki "Aile İşletmelerinde Yönetişim ve Liderlik" başlıklı ilk panelde Moderatör olarak yer aldı.

Lisansüstü Eğitim Enstitümüz Seminer Dizisine başlıyor. İlk seminer 07.04.2026 tarihinde online olarak gerçekleşecek. İlk konuşmacı Doç. Dr. Dilek Yapar "Akademik Araştırma ve Yayınlarında Yapay Zeka Politikaları" başlıklı konuşmasını gerçekleştirecek.

Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 1998 yılında Türkiye'nin ilk "İktisat Öğrencileri Kongresi"ni düzenlemiş ve ülke çapında büyük ilgi uyandıran bu organizasyonu geleneksel hale getirmiştir. 2006 yılından itibaren uluslararası boyutta düzenlenen kongre, bu yıl 14-15 Mayıs 2026 tarihlerinde yüz yüze gerçekleştirilecektir.

Yeniden doğuşun ve umudun simgesi olan Paskalya Bayramı 05.04.2026 tarihinde kutlandı. Hristiyanlık

inancına sahip tüm paydaşlarımızın bayramını kutlarız.

6 Nisan 2026 ve 10 Nisan 2026 Ara Sınav Haftasıdır. Tüm Öğrencilerimize Şimdiden Başarılar Dileriz.

Kongre bir öğrenci kongresi niteliğinde olduğundan, tüm bildiri sahiplerinin lisans, yüksek lisans veya doktora programı öğrencileri olması gerekmektedir. Kongrede bildiri sunmak isteyen katılımcıların genişletilmiş özet veya tam metinlerini 30 Nisan 2026 tarihine kadar göndermeleri gerekmektedir. Başvuru için [Linke](#) tıklayınız.

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

İKTİSADİ VE
İDARİ BİLİMLER
FAKÜLTESİ

Bizden Haberler

30 Mart 2026 - 5 Nisan 2026

İstanbul Kültür Üniversitesi ev sahipliğinde ve Aile İşletmeleri ve Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi (AGMER) işbirliğiyle düzenlenen, alanındaki en köklü etkinliklerden biri olan 11. Aile İşletmeleri Kongresi, Akingüç Oditoryumu ve Sanat Merkezi'nde yapıldı.

Bu yıl, "Başarılı Aile İşletmelerinin Kodları" teması ile yola çıkan Aile İşletmeleri Kongresi'nde; sektör liderleri, değerli akademisyenler ve uygulama uzmanlarının katılımıyla, başarıyı getiren dinamikler hem teorik hem de pratik bir bakış açısıyla analiz edildi.

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

İKTİSADİ VE
İDARİ BİLİMLER
FAKÜLTESİ

Bizden Haberler

30 Mart 2026 - 5 Nisan 2026

30 Mart 2026 - 5 Nisan 2026

AGMER'den Başarıyla Tamamlanan 11. Aile İşletmeleri Kongresi. (AGMER – Yönetim Kurulu)

İstanbul Kültür Üniversitesi Aile İşletmeleri ve Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi (AGMER), 2004 yılından bu yana sürdürdüğü araştırma ve sektörle etkileşim faaliyetleriyle büyüttüğü Aile İşletmeleri Kongresi'nin 11.'sini 1-2 Nisan 2026 tarihlerinde başarıyla gerçekleştirdi.

Merkezimizin yönetim kadrosunda Prof. Dr. Mahmut Paksoy (Müdür), Dr. Mustafa Bekmezci (Müdür Yardımcısı) ve Arş. Gör. Sinan Kulaksız (İletişim Koordinatörü) görev almaktadır. Kongre, bu güçlü ekip koordinasyonunda; iş dünyası temsilcileri,

akademisyenler ve öğrencilerimizi aynı zeminde buluşturarak aile işletmelerine ilişkin güncel başlıkların ele alındığı verimli bir paylaşım ortamı sundu.

Etkinliğin en kıymetli yanlarından biri de fakültemiz öğrencilerinin kongre sürecine aktif şekilde dahil olmasıydı. Buğra Kızıllıkan, Ceren Şen, Eda Demirtaş, Kerem Şendur, Mehmet Yüşa Al, Mevlana Bilal Han Önü, Pınar Şahin, Zehra Öner ve Zeynep Dönmez, kongrenin kayıt-karşılama akışından salon yönlendirmelerine; iletişim ve saha koordinasyonundan organizasyon desteğine kadar pek çok aşamada gönüllü ve özverili biçimde görev alarak etkinliğe gerçek bir "takım ruhu" kazandırdılar. Bu katkı, hem organizasyonun kalitesini artırdı hem de öğrencilerimiz için çok değerli bir deneyim alanı oluşturdu.

Ayrıca fakültemizin sosyal medya ekibi, kongrenin başından sonuna kadar bizleri yalnız bırakmayarak etkinliğin görünürlüğüne önemli katkı sundu; anlık paylaşımlar ve sahadan içerik üretimiyle kongrenin enerjisini dijital mecralara da başarıyla taşıdı.

Kongreye katkı sunan tüm konuşmacılarımıza, katılımcılarımıza ve emeği geçen herkese; özellikle özveriyle çalışan öğrencilerimize ve sosyal medya ekibimize teşekkür ederiz. AGMER olarak aile işletmeleri alanında bilimsel üretimi ve sektör etkileşimini güçlendiren çalışmalarımıza aynı motivasyonla devam edeceğiz.

30 Mart 2026 - 5 Nisan 2026

Gri'den Renge: Yasın Dönüşen Deneyimi

Bu metin, renklerin insan algısı ve duygusal deneyim üzerindeki etkisini, bir oyun deneyiminden yola çıkarak ele almaktadır. Özellikle yas sürecindeki bireylerin duygularını anlamlandırma ve ifade etme süreçlerine katkı sunma amacıyla kaleme alınan bu çalışma, GRIS oyununun sunduğu sembolik yapıdan ilham almıştır.

GRIS, her düzeyden oyuncunun kısa sürede tamamlayabileceği bir bulmaca-platform oyunu olarak

görünmekle birlikte, özellikle yas sürecindeki bireyler açısından dikkat çekici bir derinlik sunmaktadır. Oyun, renklerin aşamalı olarak geri kazanılması üzerine kurulu yapısıyla, kayıp deneyimiyle baş etme sürecini sembolik bir düzlemde temsil etmekte ve oyuncuya bu süreçte yön gösteren bir anlatı çerçevesi sunmaktadır.

Renkler, yalnızca görsel algının unsurları olarak değil, insanın duygusal ve bilişsel dünyasının önemli belirleyicileri olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, Martini ve ark. (2013) tarafından yapılan ve Barcelona Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen bir deney*, algının fizyolojik deneyim üzerindeki etkisini ortaya koymuştur. Deney kapsamında, deneklerin sanal ortamdaki uzuvları farklı renklere maruz bırakılmış ve aynı düzeyde ısı uygulanmıştır. Fiziksel koşullar sabit kalmasına rağmen, kırmızı renkle ilişkilendirilen durumlarda ağrı hissinin daha erken ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu, fiziksel gerçeklik değişmese dahi algısal çerçevenin dönüşmesiyle bireyin deneyimlediği gerçekliği farklılaşabildiğini göstermektedir.

Renklerin bireyler üzerindeki etkisi, kişisel deneyimlere bağlı olarak değişkenlik göstermekle birlikte, belirli renklerin ortak psikofizyolojik etkiler yarattığı bilinmektedir. Kırmızı rengin uyarıcı etkisi kalp atış hızındaki artışla ilişkilendirilirken, mavi rengin sakinleştirici etkisi duygusal düzenleme süreçlerinde belirgin bir rol oynamaktadır. Sarı ise dikkat çekici bir unsur olarak bilişsel odaklanmayı desteklemektedir. Bu çerçevede renkler, duyguların ifadesine aracılık eden öğeler olmanın ötesinde, duyguların oluşum, yoğunlaşma ve dönüşüm süreçlerinde etkin bir bileşen olarak değerlendirilmektedir. GRIS bu bağlamda dikkat çekici bir örnek sunmakta; oyunda renklerin aşamalı olarak geri kazanılması, oyuncunun görsel deneyiminin yanı sıra duygusal ve bilişsel etkileşimini de dönüştüren bir mekanizma olarak kurgulanmaktadır. Renklerin yokluğu karakterin hareket kabiliyetini sınırlandırırken, renklerin geri kazanılması yeni eylem olanaklarını mümkün kılmakta; bu durum, duygusal iyileşme ile işlevsel kapasite arasındaki ilişkiyi sembolik düzlemde görünür hale getirmektedir.

Nitekim renklerin etkisinin yalnızca bireysel psikoloji ile sınırlı olmadığı, çevresel ve toplumsal düzeyde de gözlemlenebildiği ileri sürülmektedir. Örneğin Japonya'da bazı bölgelerde uygulanan mavi sokak aydınlatmalarının suç oranlarında belirli bir azalma ile ilişkilendirildiğine dair bulgular bulunmaktadır. Benzer şekilde, tren istasyonlarında kullanılan mavi ışıklandırmaların intihar vakalarında düşüşlerle ilişkili olabileceğini ileri süren çalışmalar da mevcuttur. Bununla birlikte, söz konusu bulguların büyük ölçüde gözlemsel nitelikte olduğu ve doğrudan nedensel bir ilişkinin kesin olarak ortaya konulamadığı vurgulanmaktadır. Bu durum, renklerin insan davranışı üzerindeki etkisinin güçlü olmakla birlikte çok katmanlı ve bağlama duyarlı bir yapı sergilediğini göstermektedir.

Bu perspektif, yas sürecinin anlaşılmasında anlamlı bir analitik çerçeve sunmaktadır. Elisabeth Kübler-Ross tarafından geliştirilen yasin beş evresi modeli, bireyin kayıp karşısında deneyimlediği duygusal aşamaları açıklamayı amaçlamaktadır. Bu süreç çoğu zaman doğrusal ve öngörülebilir bir ilerleyişten ziyade, dalgalı ve iç içe geçmiş deneyimlerden oluşmaktadır. GRIS'te renklerin kademeli biçimde ortaya çıkışı da bu doğrusal olmayan yapıyı yansıtır niteliktedir; her bir renk belirli bir duygusal durumu temsil etmekle birlikte, bu durumlar kesin sınırlarla ayrılmamakta ve oyun deneyimi boyunca iç içe geçmektedir. Bu bağlamda renkler, soyut duygusal süreçlerin somutlaştırılmasında işlevsel bir metaforik araç olarak değerlendirilebilir.

Yas sürecinin belirgin özelliklerinden biri, doğrusal olmayan ve öngörülemez bir yapıya sahip olmasıdır. Birey bir gün kabullenmeye yaklaşırken, ertesi gün yeniden öfke ya da boşluk hissine dönebilir. GRIS'te karakterin ilerleyişinin zaman zaman kesintiye uğraması, düşüşler ve yeniden denemelerle ilerlemesi, bu döngüsel yapının deneyimsel bir karşılığı olarak okunabilir. Bu durum, "zamanla her şey geçer" şeklindeki yaygın söylemin indirgemeci niteliğini ortaya koymaktadır. Nitekim yas, ortadan kaybolan bir deneyimden ziyade, bireyin kimliğine ve yaşamına zamanla eklenen bir süreç olarak değerlendirilebilir. Bu çerçevede iyileşme, kaybın ortadan kaldırılması değil, onunla var olabilmek kapasitesinin geliştirilmesi olarak anlaşılmalıdır.

İnsan deneyimi, keskin ikili karşıtlıklar üzerinden değil, bu karşıtlıkların kesişim alanlarında şekillenmektedir. Siyah ile beyaz arasındaki geçiş alanını temsil eden gri ton, bireyin duygusal ve varoluşsal durumunu açıklamak açısından güçlü bir metafor sunmaktadır. GRIS'in başlangıcındaki renksiz dünya, bu gri alanın görsel bir temsili olarak değerlendirilebilir. Birey aynı anda hem güçlü hem kırılabilir, hem umutlu hem yorgun, hem dirençli hem de zaman zaman vazgeçmiş olabilir. Bu nedenle iyileşme, belirli bir duygu durumuna ulaşmaktan ziyade, bu çoklu ve çelişkili duygulara alan açabilme becerisiyle ilişkilidir.

Sonuç olarak, renkler görsel dünyanın unsurları olmanın ötesinde, zihinsel ve duygusal süreçlerin en derin katmanlarına nüfuz eden sembolik ve işlevsel araçlar olarak değerlendirilebilir. GRIS, bu ilişkiyi bir oyun deneyimi formu içinde görünür kılarak, yasin sabit ve tek boyutlu bir deneyimden ziyade, sürekli değişen tonlardan oluşan dinamik ve çok katmanlı yapısını deneyimsel düzeyde ortaya koymaktadır. Bu süreçte temel mesele, duygusal deneyimi ortadan kaldırmak değil; onu taşıyabilmenin ve zaman içinde yeni bir denge kurabilmenin mümkün olduğunu fark edebilmektir.

Bu denge, bireyin kayıp ile kurduğu ilişkinin yalnızca yeniden yapılandırılması değil, yeniden anlamlandırılması sürecinde de belirleyici bir rol oynar. Yasin dönüştürücü niteliği, tam da bu noktada, insanın kırılabilirliği ile direnç kapasitesi arasında kurduğu hassas ve çoğu zaman görünmez dengede somutlaşır. Bu denge, her ne kadar kırılabilir olsa da, bireyin kendi varoluşuna yeniden tutunabildiği ve kaybın gölgesinde anlam üretmeye devam edebildiği bir alan açar.

Arş. Gör. Nurten Çalışkan Çetin – Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

*<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3728482/>

